

รายละเอียดข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เทศบาลตำบลทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

ประวัติ

ชื่อ นายสนธิ นามสกุล ลิมสายหัว
เกิดวันที่ ๑๔ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ อายุ ๘๔ ปี
ชื่อบิดา นายหยุ ลิมสายหัว ชื่อมารดา นางเอียด ลิมสายหัว
ภูมิลำเนาเดิม ๗๗ หมู่ที่ ๖ ตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล
ที่อยู่ปัจจุบัน ๗๗ หมู่ที่ ๖ ตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล
Facebook สนธิ ลิมสายหัว เพจ -
โทรศัพท์ ๐๘๐-๐๘๔๕๗๘๐
ปัจจุบันประกอบอาชีพ ข้าราชการบำนาญ และเกษตรกร

เป็นปราชญ์ชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขา

ด้านประเพณี และพิธีกรรม

รายละเอียด ผลงาน ความรู้ ความสามารถของภูมิปัญญา

ชีวิต การศึกษา และการทำงาน

นายสนธิ ลิมสายหัว จบการศึกษาปริญญาตรี สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครู นครศรีธรรมราช รับราชการครู เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๑๑ ในตำแหน่งครูผู้สอน ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ - ๒๕๔๓ รับตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนบ้านทุ่งดินลู่ม โรงเรียนวัดชมพู นิमित และโรงเรียนอนุบาลทุ่งหว้า ตามลำดับ และได้ลาออกจากการรับราชการครู เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ หลังจากนั้นได้ประกอบอาชีพเกษตรกรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลงาน ความรู้ ความสามารถของภูมิปัญญา

- เป็นผู้มีความรู้ด้านประเพณีไหว้ผีหมู (ผีโบ้ / ผีโป้ / ผีบัว)
- เรียบเรียงบทความ ประเพณีไหว้ผีหมู
- เป็นคณะกรรมการจัดงานประเพณีไหว้ผีหมู

องค์ความรู้ / ขั้นตอนการทำ / ภาพถ่าย

เป็นปูชนียบุคคล ที่สืบทอดประเพณีไหว้ผีหมู่จากรุ่นสู่รุ่น เป็นผู้มีภูมิปัญญาด้านพิธีกรรมต่าง ๆ ในการจัดประเพณีไหว้ผีหมู่ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย แต่ยังคงไว้ซึ่งประเพณีดั้งเดิม และได้ถ่ายทอดเป็นเรื่องเล่าสู่ชนรุ่นหลัง เพื่อให้มีการสืบทอดประเพณีไหว้ผีหมู่ต่อไป

สนธิ ลิ้มสายหัว

เรียบเรียง

ตุลาคม 2565

-1-

ประเพณีไหว้ผีไ้ (ผีหมู่)

อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

พิธีไหว้ผีไ้ (ผีหมู่) เป็นพิธีไหว้รวมผีหรือวิญญาณในที่โล่งกลางแจ้งของคนจีนโบราณในอำเภอทุ่งหว้า ภาษาจีนแต้จิ๋วเรียกว่า “คฺยั้ง” มาตั้งแต่ยุคสมัยเมืองนี้รุ่งเรืองที่เรียกกันว่าเมืองสุไหงฮุเป่ ลูกหลานสืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น เป็นมรดกประเพณีด้วยความภูมิใจมากกว่าร้อยปีแล้ว ปัจจุบันได้ชื่อว่าเป็นประเพณีหนึ่งเดียวในประเทศไทย แม้ว่ากิจกรรมประเพณีนี้จะหยุดชะงักไปบ้างในบางช่วงเวลา เช่นในยุคสงครามมหาเอเชียบูรพา บ้านเมืองอยู่ในภาวะไม่สงบเศรษฐกิจตกต่ำจึงงดจัดไปถึงเกือบสิบปี ต่อมาในปี พ.ศ.2489 นายเด็กก๊วย แซ่ลิ้มหรือนายอุทัย แสงฉาย ผู้นำชาวจีน ขณะนั้นท่านดำรงตำแหน่งกำนันตำบลทุ่งหว้า ริเริ่มฟื้นฟูกิจกรรมประเพณีนี้ขึ้นมาใหม่และสืบทอดต่อมา จนถึงปีพ.ศ. 2563-2564 ก็ต้องหยุดไปอีก 2 ปี ด้วยอยู่ในช่วงโรคโควิด 19 ระบาด และมาเริ่มจัดได้อีกในปี พ.ศ. 2565

พิธีไหว้ผีไ้เป็นกิจกรรมเช่นไหว้กลุ่มผีต่างๆ ที่อดอยากน่าสงสาร ด้วยความเมตตาเอื้ออาทร กลุ่มแรกคือกลุ่มที่เรียกว่า “ฮ้อเฮียตี” พวกเขาถูกคุมขังอยู่ในแดนยมโลก จะได้รับการปลดปล่อยให้ออกมาท่องเที่ยวบนโลกในเดือนสารทจีนของทุกปี สิ้นเดือนนี้ก็ต้องกลับไปยังแดนกักขังต่อไป ชาวจีนเชื่อกันว่าเขาเป็นผีชั้นต่ำและดุร้าย ถือกันว่าเดือนนี้เป็นเดือนแห่งผี ผู้คนจึงไม่นิยมออกเที่ยวเตร่ในเวลาค่ำคืน และทั้งคอยปรมามิให้เด็กๆในบ้านร้องไห้ส่งเสียงดัง ด้วยกลัวว่าจะถูกผีทำร้ายให้เจ็บป่วย ถ้าผู้ใดป่วยไข้ในช่วงเดือนนี้ อาการป่วยจะหนัก คนจีนเรียกผีเหล่านี้ว่า “ฮ้อเฮียตี” แปลว่าพี่น้องที่ดี เรียกว่านับญาติกันแหละ ก็เป็นเคล็ดให้ลดความรู้สึกดุร้ายน่ากลัวลงได้ไม่น้อยทีเดียว

กลุ่มต่อมาคือผีหมู่ หมายถึงกลุ่มผู้คนที่ต้องล้มตายเสียชีวิตลงคราวละมากๆของชาวจีน ทั้งที่เป็นเคราะห์ดี เพื่อนร่วมชาติด้วยอุบัติเหตุภัยพิบัติต่างๆ เช่นในยุคสมัยที่ชาวจีนต้องเดินทางอพยพจากแผ่นดินแม่ไปหาแหล่งทำกินใหม่ยังดินแดนไกลโพ้น ด้วยเรือพาหนะเดินทางคราวละจำนวนมาก แล้วได้รับอุบัติเหตุภัยพิบัติระหว่างเดินทางเรือล่มจมลงในมหาสมุทรทะเลลึก ทำให้ผู้โดยสารลูกเรือต้องเสียชีวิตลงทั้งลำเรือ หรืออุบัติเหตุภัยพิบัติใดๆที่ทำให้เกิดโศกนาฏกรรมในลักษณะนี้ ซึ่งเป็นที่เศร้าสลดเสียใจกับผู้ที่ได้รับรู้ข่าวคราวยิ่ง ผู้เสียชีวิตเหล่านี้เรียกว่า ผีหมู่

กลุ่มสุดท้ายคือผีไม่มีญาติ หมายถึงผีไม่มีญาติทั่วไป แต่จะให้ความสำคัญกับผีไม่มีญาติในอำเภอทุ่งหว้าเป็นพิเศษ กล่าวคือคนจีนจากปิ่นนังเริ่มทยอยกันมาตั้งถิ่นฐานทำมาหากินที่นี่ตั้งแต่ยังเป็นหมู่บ้านเล็กๆเรียกว่า “บ้านอุเป” เกือบร้อยปีต่อบ้านเมืองเจริญขึ้นเรียกว่า “เมืองสุไหงฮุเป่” เป็นเมืองท่าส่งออกสินค้าพริกไทยติดต่อกับชายฝั่งกับเมืองปิ่นนัง ตึกแถวในตลาดสร้างเป็นแบบสถาปัตยกรรมชิโนโปตุกีสเช่นเดียวกับเมืองปิ่นนังเมืองนี้จึงได้ชื่อว่า “เมืองปิ่นนังน้อย” ต่อมาเมื่อถึงยุคเมืองสุไหงฮุเป่ตกต่ำ ผู้คนส่วนใหญ่เป็นชาวจีนพากันอพยพออกไปทิ้งหลุมศพของบรรพบุรุษเครือญาติไว้ทั่วไปตามที่อยู่อาศัย ให้รกร้างไม่มีผู้ดูแลเช่นทั่วไปในเทศกาลเซ่งหมั่งเป็นที่น่าเวทากับผู้ที่พบเห็น เรียกหลุมศพดังกล่าวว่า “ผีไม่มีญาติ” ต่อมาในปีพ.ศ. 2486 สมาคมจีนจากเมืองปิ่นนังมาชุดเรือเก็บกระดูกจากหลุมศพเหล่านั้นนำไปแยกฝัง เป็นหลุมศพรวมตามสกุลเช่นนั้นๆ ไว้ที่สุสานจีน (กงสี๊ว) หน้าที่ว่าการอำเภอทุ่งหว้า ต่อมาในปีพ.ศ. 2509 สมาคมมูลนิธิจังหวัดตรังมาทำพิธีรื้อหลุมศพเก่าที่สุสานนี้ ทำให้หลุมศพรวมดังกล่าวถูกรื้อไปด้วย คงเหลืออยู่เพียงหลุมศพรวมของคนตระกูลแซ่ลิ้ม หลุมเดียวเท่านั้น นี่คือกลุ่มผีไม่มีญาติที่ให้ความสำคัญในพิธีไหว้ผีไ้

กิจกรรมไหว้ผีโม่เริ่มขึ้นตั้งแต่คืนวัน 1 ค่ำ เวลา 19 น. เดือนสารทจีนหรือเดือน 7 ตามปฏิทินจีน คณะหัวประจําปีมาพร้อมกันที่บริเวณสี่แยกตลาดสดเทศบาลตำบลทุ่งหว้า จุดธูปเทียนเผากระดาษเงินกระดาษทองรับฮ้อเฮียตี้ ซึ่งได้รับการปล่อยมาจากแดนยมโลกให้ออกมาท่องเที่ยวในเดือนสารทจีน บอกให้เขารับเอาเงินทองไปจับจ่าย และให้มารับของเซ่นไหว้ในพิธีไหว้ผีโม่ในวัน 25 ค่ำ เวลาหลังเที่ยงวันที่บริเวณนี้ พร้อมนั้นก็บอกว่าอย่าได้ทำอันตรายลูกหลานให้ต้องเจ็บป่วย แล้วขอพรให้อยู่เย็นเป็นสุข ร่ำรวย จุดประทัด เป็นอันเสร็จสิ้นกิจกรรมรับฮ้อเฮียตี้จัดเป็นภาระกิจแรกในพิธีนี้ของคณะหัว

ขณะเดียวกันนี้ที่ตึกแถวร้านค้าในตลาด และตามบ้านเรือนของลูกหลานคนไทยเชื้อสายจีนรอบนอกทั่วไป ก็จุดธูปเทียน เผากระดาษเงินกระดาษทองที่หน้าบ้าน รับฮ้อเฮียตี้ด้วยเหมือนกัน แต่บอกให้มารับของเซ่นไหว้ในวัน 15 ค่ำ วันนั้นคนจีนทำบุญวันสารทจีน เป็นการทำบุญใหญ่ในรอบปีช่วงเช้าก่อนเที่ยงจะไหว้บรรพบุรุษภายในบ้าน ตกบ่ายก็จะตั้งอาหารของไหว้อฮ้อเฮียตี้ที่หน้าบ้าน หลังบ้าน ริมถนนทางเดินหรือตามท่อน้ำตามความเชื่อของแต่ละคน เสร็จจากการไหว้อฮ้อเฮียตี้แล้วก็ป็นอันเสร็จสิ้นการทำบุญเดือนสารทจีนในปีนั้น

หลังจากวันทำบุญสารทจีนแล้ว เหลือเวลา 10 วัน ก็จะทำพิธีไหว้ผีโม่ คณะหัวก็จะเริ่มออกไต้ย (รับบริจาคเงิน) รับบริจาคเงินทำบุญพิธีไหว้จากลูกหลานคนไทยเชื้อสายจีนที่ศรัทธา ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตน ก่อนถึงวันพิธี 4-5 วัน ผู้เป็นหัวก็จะนำเงินที่ได้มารวมกันเป็นกองทุนใช้จ่ายในงาน เช่นเป็นค่าจัดสถานที่ ค่าอาหารของเซ่นไหว้ ค่าจ้างแรงงานจึงเป่าและอื่นๆที่จำเป็น งานพิธีจะจัดตามกำลังเงินที่หามาได้ ดังนั้นคณะหัวจึงไม่ต้องกังวลว่าเงินไม่พอใช้จ่าย ต้องควักกระเป๋าตนเองชดเชย งานนี้ที่ผ่านมามีเงินเหลือให้นำไปมอบทำบุญให้กับองค์กรหน่วยงานการกุศลกันทุกปี

พอถึงคืนวัน 24 ค่ำเวลาประมาณ 19 น. คณะหัวร่วมกันจุดธูปเทียน เผากระดาษเงินกระดาษทอง ที่บริเวณเดิม เป็นการมาบอกย้าเตือนว่าให้ฮ้อเฮียตี้มารับของเซ่นไหว้ในวันรุ่งขึ้น เวลาหลังเที่ยงวันและจุดประทัดเป็นอันเสร็จพิธีในคืนนี้

รุ่งขึ้นวัน 25 ค่ำ เป็นวันจัดงานพิธีไหว้ เวลา 9 น.คณะหัวพร้อมกันมาจัดสถานที่ งานพิธีนี้จะไม่จัดในบ้านหรืออาคาร แต่จะจัดในที่โล่งกลางแจ้งหรือที่สัญจรของผู้คน ประมาณ 10 น. จึงเป่าจะนำอาหารของเซ่นไหว้มาส่ง คณะหัวและผู้มาร่วมไหว้จะช่วยกันจัดวางอาหารของเซ่นไหว้บนโต๊ะที่จัดเตรียมไว้แล้ว ด้วยการแนะนำของผู้อาวุโสที่รู้ธรรมเนียมปฏิบัติ ของเซ่นไหว้แต่ละอย่างจะมีจำนวนมาก คงหมายถึงให้พอกับจำนวนอ้อเฮียตี้ที่มารับ ดังนั้นพาชนะที่ใช้ใส่จึงมีขนาดใหญ่ เช่นถาด ถ้วย โคม กะละมัง ของเซ่นไหว้ที่จัดเป็นชุดใหญ่เรียกว่า โหงวแซ เซ่นหัวหมูเปิด ไก่ ตับ ปลา จัดเป็นอาหารคาว นอกนั้นก็จะเป็นข้าวสุก หมี่เดียว ส่วนขนมที่ขาดไม่ได้คือขนมใหญ่ (ตัวโก้ย) นอกนั้นก็เป็นขนมเทียน ขนมบะจ่าง ขนมถ้วยฟู ซาลาเปา ขนมเต่า ที่เป็นสีแดงหรือแต้มด้วยสีแดง ส่วนผลไม้จะนิยมเลือกเอาที่มีลูกเป็นพวงเป็นช่อเช่นลำไย เงาะ ลองกอง องุ่น แดงโม แก้วมังกร สับปะรด ส่วนอาหารแห้งหมายถึงให้อ้อเฮียตี้ได้นำกลับไป หลังจากรับอาหารของเซ่นไหว้แล้ว เซ่นข้าวสาร น้ำตาล เกลือ น้ำปลา พองเต้าหู้ ตังหุน หมี่เดียว และเครื่องงเด็ก ได้แก่กระดาษเงินกระดาษทอง เสื้อผ้ากระดาษและอื่นๆ

อาหารของตั้งเซ่นไหว้จะให้ความหมายเป็นมงคล กับผู้ไหว้และผู้ร่วมทำบุญ ด้วยรูปลักษณะและสี กล่าวคือหมี่เดียว หมายถึงความมีสุขภาพแข็งแรง อายุยืนยาว มีเส้นสายยาวไกล ของคาวข้าวสุก หมูเปิด ไก่ ปลา หมายถึง อำนาจ ความอุดมสมบูรณ์ ขนมที่มีลักษณะฟูสีแดง หมายถึงความเฟื่องฟู ความมีชื่อเสียง สดใสร่าเริง ผลไม้ที่มีผลเป็นช่อๆหรือพวง หมายถึงความสมานสามัคคีของคนในครอบครัว หมูบ้าน ชุมชน ในสมัยโบราณจะไม่วางของเซ่นไหว้บนโต๊ะหรือที่สูง จะวางกับพื้นปูรองด้วยกระดาษสาตเสื้อ แม้กับการเลี้ยงสังสรรค์ในงานนี้ อาหารที่จัดเลี้ยงก็วางกับพื้นเช่นกัน ผู้ร่วมกินจึงต้องนั่งยองๆล้อมวงทวงเช่ากินกัน ขณะนี้พัฒนาเป็นวางของเซ่นไหว้บนโต๊ะ และกินเลี้ยงแบบโต๊ะจีนกันแล้ว

หลังจากจัดวางตั้งของเซ่นไหว้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้เวลาหลังเที่ยงวัน จะเริ่มนำการไหว้ โดยพิธีกรด้วยการรินน้ำชาและสุราลงในถ้วย จุดเทียนธูปไหว้ ตามด้วยผู้อาวุโส คณะหัวและผู้มาร่วมไหว้ การไหว้อ้อเฮียตี้จะไม่นั่งคุกเข่าไหว้อย่างไหว้บรรพบุรุษแต่จะยืนไหว้ ผู้ไหว้บอกให้อ้อเฮียตี้ซึ่งหมายถึงทุกกลุ่มวิญญาณมารับของเซ่นไหว้พร้อมกับขอพรให้อยู่เย็นเป็นสุข ร่ำรวย หลังจากได้ไหว้กันทั่วทุกคนแล้ว จะทิ้งช่วงเวลาไปพักหนึ่ง เมื่อเห็นว่าเป็นเวลาสมควรแล้ว พิธีกรจะเริ่มเสี่ยงทายถามอ้อเฮียตี้ด้วยชุดเสี่ยงทายว่ามาพร้อมกันแล้วหรือไม่ เมื่อชุดเสี่ยงทายที่พิธีกรโยนสูงขึ้นเหนือศีรษะตกลงมาเป็นอันหนึ่งหงายอีกอันหนึ่งคว่ำ พิธีกรจะร้องบอกขึ้นดังๆว่า “เซ่งป๋าย” หมายถึงมาแล้ว ผู้ร่วมพิธีไหว้ซึ่งยืนอยู่ตามขอบโต๊ะของไหว้ ก็จะรีบแย่งชิงกระดาษที่ปักอยู่บนของไหว้พร้อมโห่ร้องเสียงดังด้วยความสนุก สร้างความคึกคักขึ้นได้ไม่น้อยทีเดียว ธงนี้ถือว่าเป็นของมงคล ผู้แย่งได้จะนำกลับไปติดไว้ที่บ้านของตน

เว้นช่วงเวลาไปอีกสักพักหนึ่งคงหมายถึงให้เหล่าฮ้อเฮียตี้ได้รับของไหว้ เมื่อเห็นว่าเป็นเวลาอันสมควรแล้ว พิธีกรก็เริ่มเข้าสู่การเสี่ยงทายหาคณะหัวของปีต่อไป ด้วยการเอาชื่อที่หัวแต่ละเขตพื้นที่บอกมานำไปถามฮ้อเฮียตี้ด้วยไม้ชุดเสี่ยงทายว่าคนนี้ “เอาหรือไม่” จะเสี่ยงทายจนได้หัวครบทุกเขตพื้นที่ การเสี่ยงทายต้องใช้เวลามาก บางปีถึงกับต้องเปลี่ยนตัวพิธีกร แต่ก็ยังเป็นช่วงเวลาสนุกสนานมากเพราะมีคนคอยลุ้นเชียร์เพื่อนฝูงอยู่รอบข้างพิธีกร มีเสียงเฮฮาทุกครั้งที่ชุดเสี่ยงทายตกลงพื้น เขาจะรู้สึกยินดีกับการได้เป็นหัว เพราะถือว่าเป็นเกียรติประวัติของตนที่ได้ทำหน้าที่นี้สักครั้งหนึ่งในชีวิต หลังจากได้หัวของปีต่อไปครบทุกพื้นที่แล้ว คณะหัวก็นำเอาเครื่องงเด็กไปเผาส่งให้ฮ้อเฮียตี้และจุดประทัด เป็นอันเสร็จพิธีไหว้ไหว้ผีโบในปีนั้น ส่วนจึงเป่าก็มานำอาหารของไหว้ไปปรุงเลี้ยงสังสรรค์

เวลา 16 น. ผู้ร่วมบริจาคเงินทำบุญจะพร้อมกันที่อาคารเอนกประสงค์โรงเรียนอนุบาลทุ่งหว้าสถานที่จัดเลี้ยง เลือกหาโต๊ะอาหารนั่งเอาตามใจชอบ สำหรับผู้ที่ยังไม่ได้ร่วมบริจาคเงินทำบุญไว้ก่อนก็จะบริจาคกันทีนี้ ในขณะที่กินเลี้ยง บนเวทีจะมีการมอบกระเช้าของชำร่วยซึ่งเป็น หมู ไก่ต้มสุก ผลไม้ จากคณะหัวชุดปัจจุบันให้คณะหัวชุดใหม่ การรับมอบของชำร่วยถือเป็นสัญญาประชาคมในที่เลี้ยงนี้ว่า เขายินดีรับมอบหมายภารกิจนี้ และรับผิดชอบจัดพิธีประเพณีไหว้ผีโบปีต่อไปอย่างสุดกำลัง ในวันสิ้นเดือนเจ็ดหรือเดือนสารทจีน เวลา 19 น. คณะหัวปีปัจจุบันมาพร้อมกันที่บริเวณสี่แยกอีกครั้งเพื่อส่งฮ้อเฮียตี้กลับแดนยมโลก ด้วยการจุดธูปเทียน เผากระดาษเงินกระดาษทอง พร้อมขอพรให้ลูกหลานอยู่สุขสบายร่ำรวย แล้วจุดประทัดส่งเป็นสิ้นสุดภารกิจของคณะหัวประจำปีนั้นๆ

ปัจจุบันนี้ประเพณีพิธีนี้ได้รับความสำคัญและสนับสนุนจากหน่วยงานราชการทั้งในระดับจังหวัดและอำเภอและหน่วยงานอื่นๆ เช่น อาจารย์ นิสิตนักศึกษาจากสถาบันการศึกษา มาศึกษาทำสารคดี คติศึกษา สื่อมวลชนนักข่าวมาทำข่าวออกสื่อทำให้เป็นที่รู้จักกันมากขึ้น ส่วนเทศบาลตำบลทุ่งหว้าก็มาร่วมจัดกิจกรรมเสริม ทำให้งานพิธีมีสีสันน่าดู อย่างไรก็ตามความหมายเนื้อหาของพิธียังคงไว้เดิมทุกประการ พิธีไหว้ผีโบจะเป็นมรดกประเพณีประจำถิ่นของลูกหลานชาวไทยเชื้อสายจีนในอำเภอทุ่งหว้าสืบไว้ตลอดไป

ประเพณีไหว้ผีหมู่ ประกอบด้วย ๔ กิจกรรม ดังนี้

๑. วันรับฮอเฮียตี้ ตรงกับวัน ๑ ค่ำ เดือน ๗ ตามปฏิทินจีน

มีความเชื่อว่าเป็นวันที่ประตุมโลกเปิดให้ฮอเฮียตี้กลับมาท่องเที่ยวในเดือนสารทจีน จะมีการจุดธูป เทียน เผากระดาษเงิน กระดาษทอง บริเวณหน้าบ้านของคนไทยเชื้อสายจีน เป็นการบอกกล่าวให้ฮอเฮียตี้มารับเอาเงินทองไปจับจ่าย และให้มารับของเซ่นไหว้ในวัน ๒๕ ค่ำ เดือน ๗

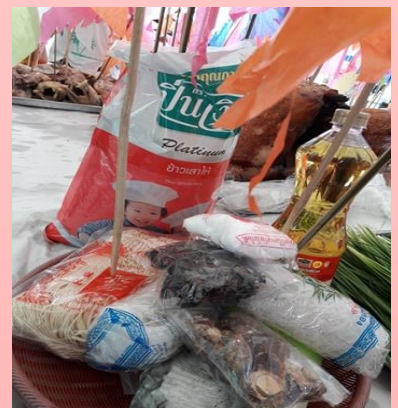
๒.พิธีเชิญดวงวิญญาณ ตรงกับวัน ๒๔ ค่ำ เดือน ๗ ตามปฏิทินจีน

เป็นการบอกข่าเตือนฮอเฮียตี๋ให้มารับของเซ่นไหว้ในวัน ๒๕ ค่ำ เดือน ๗
จะมีการจุดธูป เทียน เผากระดาษเงิน กระดาษทอง และจุดประทัด

๓.พิธีไหว้ผีหมู่ ตรงกับวัน ๒๕ ค่ำ เดือน ๗ ตามปฏิทินจีน

พิธีนี้จะไม่จัดไหว้ในบ้านหรืออาคาร แต่จะทำพิธีไหว้กลางแจ้ง หรือที่สัญจรของผู้คนจะมีการนำเครื่องเซ่นไหว้มาจัดวางในพิธี เช่น หัวหมู เป็ด ไก่ หมูย่าง ปลา หมี่ เตี่ยว ขนมหใหญ่ (ตัวโก้ย) ขนมหะจ่าง ขนมห้วยฟู ซาลาเปา ข้าวสาร น้ำตาล เกลือ ฟองเต้าหู้ เครื่องกงเต็ก และผลไม้ เช่น ลำไย องุ่น แตงโม สับปะรด เป็นต้น ซึ่งของเซ่นไหว้ทุกอย่างที่นำมาไหว้จะมีความหมายที่เป็นมงคล พิธีไหว้จะเริ่มหลังเที่ยงวัน

๔. วันส่งฮ่อเฮียตี้ ตรงกับวัน ๓๐ ค่ำ เดือน ๗ ตามปฏิทินจีน หากปีใดไม่มีวัน ๓๐ ค่ำ จะใช้วัน ๒๙ ค่ำ เป็นทำส่งฮ่อเฮียตี้

เป็นการส่งฮ่อเฮียตี้กลับสู่แดนยมโลก จะมีการจุดธูป เทียน เผากระดาษเงิน กระดาษทอง บริเวณหน้าบ้านของคนไทยเชื้อสายจีน และขอพรให้ลูกหลานอยู่เย็น เป็นสุขร่ำรวย

การเสี่ยงทาย (ปี่วโป้ย)

การทำพิธีไหว้ผีหมู่ ในแต่ละปีต้องมี “คณะหัว” หรือ “ตัวแทน” ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการประกอบพิธี ประมาณ ๗ - ๘ คน

สำหรับการเสี่ยงทาย เรียกว่า “ปี่วโป้ย” ซึ่งจะทำการเสี่ยงทายล่วงหน้าทุกปี โดยใช้ไม้รูปพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว และผลการเสี่ยงทายต้องเป็น “เซ่งโป้ย” เท่านั้น ตามความหมายการเสี่ยงทาย ดังนี้

☐ คว่าหนึ่งอัน หงายหนึ่งอัน

เรียกว่า “เซ่งโป้ย” หมายถึง รับเอา ถูกต้อง

☐ คว่าทั้งสองอัน

เรียกว่า “อิมโป้ย” หมายถึง ไม่รับ ไม่ถูกต้อง ไม่ใช่

☐ หงายทั้งสองอัน

เรียกว่า “เฉ่วโป้ย” หมายถึง ยึด หรือหัวเหาะ หรือ คลุมเครือ

ลักษณะการถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่ชนรุ่นหลัง

การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ขั้นตอนการไหว้ผีหมู ความหมายของเครื่องเซ่นไหว้แต่ละชนิด ไม่ว่าจะเป็นอาหาร ดาว หวาน ผลไม้ ฯลฯ ให้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชน นักท่องเที่ยว สื่อมวลชน และองค์กรต่างๆ และได้เรียบเรียงเป็นบทความ เพื่อเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณะชน ได้เห็นถึงอัตลักษณ์ของประเพณีที่มีหนึ่งเดียวในประเทศไทย

